СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 86. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 13 квітня, 1934. VOL. XLII. No. 86. Jersey City, N. J., Friday, April 13, 1934. THREE CENTS.

ЗАГРОЗА НОВИХ СТРАЙКІВ В АВТОМОБІЛЬНІМ ПРОМИСЛІ

ДІТРОЙТ. — Коло 5,000 робітників, занятих при виробі фарби й знарядів для автомобільного промислу, та яких 4,000 робітників підприємства Фишер Боді Ко. в Флинт загрозили, що вийдуть на страйк у пятницю, як не будуть сповнені їх домагання.

Перші з них домагаються підвищення робітничої заплати на 20 процентів та 35-годинного тижня праці з 5 днями роботи. Робітники другого підприємства підносять ріжні жалоби, яких підприємство не хоче заспокоїти.

ЗА ЗМЕНШЕННЯ ЧАСУ ПРАЦІ В КОПАЛЬНЯХ ТВЕРДОГО ВУГЛЯ.

ВАШИНГТОН. — Комітет, установлений секретаркою праці, місс Перкінс, для розсліду умов праці в копальнях твердого вугля, предложив уже свій звіт.

Комітет заявляється в ньому за дальше зменшення часу праці в цьому промислі. Тиждень повинен виносити, на думку комітету, 32 години.

Свою пропозицію комітет попирає станом праці в копальнях мягкого вугля.

СЕНАТ ЗМІНЯЄ СВОЮ ПОСТАНОВУ ЩОДО ПОДАТКУ.

ВАШИНГТОН. — Так скоро, як сенат заявився був проти урядової пропозиції підносити податки, таксамо скоро він на слідуючий день змінив свою постанову та досить поважною більшістю голосів заявився за проподаток у висоті 10 процентів від всіх доходових податків за 1934 рік.

БУРЯ В КОНҐРЕСІ ЧЕРЕЗ ВІРТА.

ВАШИНГТОН. — Зізнання д-ра Вірта, суперінтендента шкіл в Ґері, Індіяна, перед спеціяльним слідчим комітетом палати послів викликали справжню бурю в повній палаті.

Демократи накидалися на ціле слідство, називаючи його заговором републиканців для скомпромітування урядової кампанії за відбудову краю. Републиканці перечили закидови. Підношено при тому, що, мовляв, д-р Вірт був арештований підчас війни за пронімецькі сентименти.

Тимчасом пані Рузвелтова, жінка президента, виступала з критикою заяви д-ра Вірта, що буцімто урядові пляни кольонії мають щонебудь спільного з комунізмом.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕРТАЄТЬСЯ З ВАКАЦІЙ.

МАЯМІ (Флорида). — Президент Рузвелт вертається з 17-денної риболовної подорожі на яхті мілїонера Астора.

Президент, кажуть кореспонденти, виглядає випочатий. Заповідають, що президент буде старатися довести до якнайскоршого закінчення сесії конґресу, щоби конґрес не перешкаджав урядови у виконуванню програми уряду щодо відбудови краю.

ХОЧУТЬ ДОЗВОЛИТИ ЛЬОТЕРІЮ.

ВАШИНГТОН. — Конґресмен Кені з Ню Джерзі вніс у конґресі проєкт закона, котрим дозволяється в Америці льотерію. Приходи мають іти на удержання ветеранів великої війни.

Конґресмен обраховує, що Американці видають річ-річно який біліон долярів на безправні й заграничні льотерії. Він радить урядови скористати з цеї суми гроша, яка тепер пропадає для уряду без приходу. Головна виграна мала би виносити 120,000 долярів.

ПРОЦЕС ПРОТИ ЕПИСКОПА ЗА ВИБОРЧІ ГРОШЕВІ НАДУЖИТТЯ.

ВАШИНГТОН. — На процесі проти епископа Джеймса Кенона Молодшого, обжалованого за те, що він не подав урядови докладного звіту з грошей, одержаних ним на кампанію проти кандидатури Ал Смита на уряд президента Злучених Держав, та зужив був частину цих фондів на свої приватні цілі, станув як свідок Ернест Черингтон та зізнав, що епископ позичив йому 12,000 долярів. Позичка була зовсім приватної натури й не мала нічого спільного з виборчою кампанією, хоча гроші прийшли з виборчого фонду, бо чеки були підписані епископом як головою кампанії.

ПОЖАРНИКИ ЗГИНУЛИ В ОГНІ.

ПЕРТ АМБОЙ (Ню Джерзі). — Підчас гашення пожежі 5 і 10-центової крамниці Ґренда на Смит Стріт начальник пожарного відділу, Дженсен, та його помічник Поло попали під падаючу повалу та згинули, удушені димом.

ЯК МАЄ БУТИ ДОПОМОГА, ТО ХАЙ БУДЕ ДОПОМОГА!

ВАШИНГТОН. — Сенатор Ла Фолет вніс проєкт, щоб уряд визначив на допомогу жертвам кризі суму 10 біліонів долярів.

Ця сума має бути зужита на ведення ріжних публичних робіт до кінця 1936 року.

ЗАСУДИЛИ БУВШОГО НАЧАЛЬНИКА АРЕШТІВ.

У карнім суді у Львові закінчилася розправа проти бувшого начальника міських арештів, Ст. Кропівніцького, обвинуваченого в крадежі 12,471 зл. на шкоду маґістрату та захисту Братів Альбертинів. Трибунал засудив Кропівніцького на 3 роки вязниці та втрату горожанських прав на 10 літ, а признав його винним крадежі 7,321 злотих.

ПОСТРАХ СТАНИСЛАВОВА.

Перед станиславівським судом відбулася розправа проти одного з чільних асів підземного світа того міста, нераз уже караного Петра Кобилянського. Кобилянський бушував уже довший час у Станиславові, пильно затираючи за собою всі сліди. Щойно коли він пімстився за „всипу" на іншому злодієви Ґерберови й того побратими Кобилянського порізали ножами, Ґербер присягнув пімсту. Через якийсь час в купця Мерберга у Станиславові пропало на 7,000 зл. дорогоцінних шкірок. Мерберґ оголосив, що дасть нагороду за викриття злодія і за радою знайомих сконтактувався з Ґербером. Цей справді звернув за оплатою 100 дол. при допомозі свого знайомого Ґірша частину вкраденого товару, але довідавшися, що це Кобилянський вкрав футра, зголосився сам на поліції. У висліді цього всі три аферисти знайшлися перед судом, що присудив Кобилянського на 5, Ґірша на 3 і Ґербера на 2 роки вязниці.

ЗАЛІЗНА РЕВОЛЮЦІОНЕРКА.

Катерина Брешковська, відома під назвою „бабусі" російської революції, скінчила 90 літ життя. До сьогодні вона здорова, хоча життя її — це низка переслідувань. Обчислено, що в літах 1871—1917 провела вона 14 літ у вязниці, 13 літ на засланні у Сибірі, 7 літ як нелеґальна членка партії, 3 роки як членка партії під чоїм власним назвищем, 6 літ під доглядом поліції і 2 роки на еміґрації. Щойно революція 1917 р. звільнила її з тюрми, але й тоді добула в Росії всього 8 місяців і, не згодившися з большевиками, вихала на еміґрацію. Від тоді мешкає постійно в Чехах біля Праги в одної еміґрантської родини.

АРЕШТУВАЛИ 27 ЛИТОВЦІВ.

На Виленщині арештували 27 Литовців. Їм закидують протипольську пропаганду в литовському шкільництві.

ПІСЛАЛИ ЇЇ ЗАЛІЗНИЦЮ.

Біля Кенту (в Англії) жиє 20-літня гарна Англійка, місс Анна Йонг. Хотіла взяти шлюб конче в неділю. Та як це зробити? У її селі їздить залізниця лише раз до Кенту, таі то в пятницю. А в пятницю не може віддаватися, бо це рівнозначне нещастю на все життя. Йонг написала лист до управи залізниці, що не хоче вже відкладати весілля, хоче взяти шлюб у неділю. Чи не моглаб управа вислати виїмково в неділю залізницю до Кенту? Управа залізниці згодилася. До села приїхав у неділю спеціяльний поїзд і відвіз молоду та весільний почот до шлюбу. Так в Англії залізниці дбають про подорожних.

NRA
MEMBER
U.S.
WE DO OUR PART

ВБИЛИ ВСЮ ЖИДІВСЬКУ РОДИНУ.

В містечку Бложова Долішня біля Ряшева вбили бандити 54-літню власницю дому та крамниці, Марію Герцберг, її 30-літнього сина та 70-літнього шурина Герцбергерихи, Юду Хаїма Гайгера, Герцбергериху зарубали, а сина та шурина застрілили. Хату сплюндрували та забрали всього лише кільканадцять злотих, які знайшли в комоді. Більша готівка осталась ненарушена в касетці в схованку. Що двоє дітей Герцбергерихи ночували в іншій хаті, тому не згинули. Після доконання душогубства бандити замкнули хату на колодку. Душогубство запримітив син і дочка Герцбергерихи, які вранці прийшли сюди з наймичкою.

НЕВЖЕ ТЕЛЕВІЗІЯ ВІДКРИЄ ВБИВНИКІВ?

З Женеви повідомляють, про цікавий випадок, який може кинути світло на таємне вбиття судді Пренса. В місцевости Жюс, кілька км. від французької границі, жиє священник Мерме, що визначається незвичайними телевізійними прикметами. Він, кажуть, може відкривати підземні джерела навіть у краях, віддалених сотки кільометрів від Швайцарії, та віднайти сліди людей, що пропали без вісти. На основі фотографії Пренса о. Мерме подав точні подробиці щодо вбитого. Згідність тих подробиць з дійсністю потвердив син Пренса, який вислав йому плян міста Діжон і фотографію місця, де знайдено тіло батька. О. Мерме, попавши в транс, заявив, що суддя Пренс пішов з двірця до готелю, а потому в товаристві двох мужчин поїхав самоходом. В часі їзди люди, яких Пренс знав, приголомшили його і вприснули йому в ліве рамя якийсь усиплюючий наркотик. Опісля два мужчини задержали авто і винесли Пренса на залізничий шлях, кладучи його на шини, де переїхали його кілька потягів.

З предложених кільканацятьох фотографій о. Мерме пізнав негайно Пренса. Ревеляції о. Мермета викликали в Парижі величезну сензацію. На думку прилюдної опінії, о. Мерме може зробити для слідства велику прислугу.

„ПАЛАТИ МОЛОДІ" В СОВІТАХ.

ЦВК доручив відповідним урядам збудувати на просторі СРСР з нагоди 15-ліття комсомолу 14 „палат молоді". Найбільша з них має бути вибудувана в Москві, охоплюватиме 7—9 га поверхні й матиме театр, кіно, салю для нарад, концертову салю, гостинницю й кімнати для персоналу будинку.

ГІМНАЗИЯЛЬНИЙ УЧЕНИК ПІДРОБЛЯВ ГРОШІ.

Від довшого часу у Станиславові появлялися масово підроблені 1-злотівки та 20 і 10-грошівки. Поліція щойно по довгих розшуках викрила, що їх кольпортують з крамниці заліза Шарферової. Переведена в неї ревізія знайшла не тільки все потрібне до виробу грошей приладдя, але й устійнила, що їх робив 18-літній Ізраель Шарфер, уч. 6. гімн. кл., і його 24-літня сестра Жанета. Обоїх арештували.

САМОСУД НАД ЗЛОДІЄМ.

До стодоли Леська Росацького в Будимирі, пов. Яворів, закрався в ночі злодій, як пізніше показалося, Дмитро Ґірта. Господар, збуджений гавканням пса, зловив злодія на горячому вчинку і хотів його вязати. Однак Ґірта видерся і почав бити Росацького. На крик господаря прибігла його мама і 9-літній син. Всі троє побили злодія до безтями, так, що він помер у любачівському шпиталі.

МЕЧ ЦАРІВ.

Коли в Москві розбирали недавно крило Зимової Палати, знайшли у її стіні вмуровану сталеву касету. Касету відчинили і в ній знайшли меч Романових з вибиваною 36 самоцвітами рукоятью та написом на вістрі „За царя, за вітчину, за віру". Історичний меч передали до Музею Революції.

ПІСЛЯ 20 РОКІВ ВЕРНУВСЯ З ПОЛОНУ.

До села Кошна, пов. Кімполюнґ, на Буковині, прийшов недавно Дмитро Пелук, колишній вояк 41-го полку піхоти австрійської армії, що попав у полон на самім початку світової війни. Тому, що він не подав про себе ніякої вістки, родина перевела судовим шляхом признання його небіщиком, щоби поділитися його маєтком, а жінка вийшла вдруге замуж і має з нового подружа двоє дітей. Пелук звернувся до суду, щоб уневажнив декрет смерти і наказав зворот його маєтку.

ВЕНЕЦЬКІ ЛЯГУНИ БУЛИ БЕЗ ВОДИ.

У Венеції було дивне явище природи. Стала нараз зникати вода в міських каналах і це передполудне зникала так довго, аж опинилася на 1 м. 12 цм. нижче морської поверхні. Наслідком того більшість кораблів, кондоль і моторових човнів опинилася в болоті на дні каналів, що майже зовсім не мали води. Це дивне явище, що почалося передполуднем, вечором скінчилося, коли знову зявилася вода й комунікація на венецьких водах почалася наново.

8-ЛІТНІ ЗЛОДІЇ.

Ченстоховська поліція слідкувала вже довший час за бандою 8—14-літніх хлопців, що біля Вичерпів зручно вскакували на поїзди в ночі, скидали вугля і продавали його. Кілька днів тому зробили поліції засідку і зловили 50 малих злодіїв, що були організовані в банду, мали свої кривки, деякі удержували з крадіжі вугля цілу родину. Надійних дітей поставили під суд, що присудив 4 з них на дім поправи.

ЗА УТРЕВАЛЕННЯ ПАМЯТИ ШЕВЧЕНКА

ЛЬВІВ. — В часописі „Діло" піддає гром. Євген Ткачук цікаві завваги зприводу ювилейних свят у память Т. Шевченка. Він каже, що нині нема вже ніодного закутка, в якому живуть Українці, куди не дійшлаб Шевченкова поезія. Шевченкова постать стала для нас символом патріотизму й національної ідеї, стала живим образом безмежної любови до рідного краю й народу. І тому саме треба нам звеличання Шенченка вивести поза шаблонові концерти, відчити і т. п. І памятати, що одним з найдоцільніших способів звеличування таких народніх світочів, яким був Шевченко, є ставлення памятників у честь тих велитнів духа. Супроти того 120 роковини народин поета повинні стати почином для всіх наших міст, містечок і сіл, щоби там побудувати памятники в честь Шевченка, або принаймні добути від влади чи по громадах дозвіл на назви вулиць чи площ назвищем Шевченка. Дати хочби найскромнішу жертву на будову Шевченкового памятника чи присвятити трохи часу і заходів, щоби перезвати вулицю Шевченковим імям, повинно стати для кождого Українця законом. Тоді 120 роковини народин Шевченка не лишаться пустою фразою, але станутъ тревалим ділом і глибоко порушать серця всіх тих, яким справді дорога память поета.

ПОМЕР УКРАЇНСЬКИЙ УЧЕНИЙ.

КИЇВ. — Помер у 77 році життя визначний український учений ґео-фізик, Б. Й. Срезневський, дійсний член Всеукраїнської Академії Наук.

ПЛАСТОВИЙ ВПОРЯД.

ПРАГА (Чехословаччина). — Видавництво „Український Пласт" видало дуже потрібну книжечку про те, як провадити муштру серед української пластової молоді. Книжка та затитулована „Пластовий Впоряд". Незабаром буде видана книжка про таборництво, й інші. Членами видавництва можуть бути окремі особи і товариства. Між членами є також пластуни і пластунки та прихильники пласту з Америки. Головою видавництва є Н. Козицька.

ЯК РАТУЮТЬ „РІДНУ ШКОЛУ".

ЛЬВІВ.—Заклик Головної Управи „Рідної Школи" в справі уділення громадянством позички на суму 250,000 злотих знаходить широкий відгомін. З українських установ підписали між іншими позичку: „Дністер" 10,000, „Народня Торговля" 10,-000, „Центробанк" 5,000, „Маслосоюз" 10,000, „Центросоюз" 10,000 і т. д.

НИЩАТЬ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ.

ХАРКІВ. — Совітська влада доручила книгарням на Україні знищити низку творів визначних українських большевицьких письменників, як Соколовського, Варави, Барана, Бузька, Давидовича й інших, добачуючи в них впливи галицьких письменників, а вслід за тим — контрреволюцію і націоналізм.

ВИКРАЛИ ЦІННИЙ ОБРАЗ.

БРІСЕЛЬ (Бельгія). — Якась людина, кажуть, що певно несповна розуму, викрала з катедри в місті Гент один з архитворів штуки, образ св. Івана Хрестителя з ягням, намальований братами Губертом і Іваном Ейк ще в 15 столітті. Є це дорогоцінна памятка давньої флямандської штуки. Образ вартує багато міліонів франків. Набула його Німеччина, але мусіла звернути по програній війні, згідно з вимогою Версайського договору. Злодій правдоподібно був у церкві підчас богослужения, а потім з церкви не вийшов, тільки десь заховався і викрав образ нічю. Та нічого він з ним не вдіє, бо образ відомий з відбиток у цілім світі.

ТЕРПИТЬ ЧЕРЕЗ БРАТА.

ТОКІО (Японія). — Генерал Гаяші зголосив свою резиґнацію зі становища міністра війни, а зробив це тому, що суд засудив його брата за хабарництво. Та його резиґнації не хочуть приняти, бо вважають генерала за чесну і патріотичну людину.

МАЛПИ І НАЦІ.

ВІДЕНЬ. — Відправлено з посади директора Шенбрунського звіринця, Гельмута Антоніюса, за те, що зі звіринця випущено дві малпи, з яких одна мала табличку з написом „Дольфус" (теперішній канцлер), а друга „Фей" (теперішній заступник канцлера). Кажуть, що це зробили наці, щоб осміяти теперішніх керманичів держави.

В РУМУНІЇ ЗАВЕДЕНО ГОСТРУ ЦЕНЗУРУ.

ВІДЕНЬ. — З Букарешту, столиці Румунії, доносять таємно, що там переводять дальші арешти, головно між військовими, замішаними в заговір проти короля і його любки Люпеску. Заведено дуже гостру цензуру і не дозволяється нічого оголошувати в газетах. Видано й опубліковано урядовий комунікат, у якім сказано, що хтось розпускає ріжні неправдиві вісти на те, щоби викликати анархію в державі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У Н. Союза: BErgen 4-1016.

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АВАНТУРА АВАНТУРОЮ ПОГАНЯЄ.

Відомий американський тижневик „Ню Репоблик" пише в останньому числі, датованому 11 квітня:

„При кількох нагодах „Ню Репоблик" згадувала про плян, за який заявляється Розенберґ у Німеччині, Лорд Ротермір в Англії та інші міжнародні авантурники: плян відірвати Україну від совітської Росії, дати її західню частину Польщі та створити зі східньої частини українську націоналістичну державу під французькою й анґлійською сферою впливів".

„Ню Репоблик", видно, вірить у це, що такий плян існує, чи існував, але він нині не має виглядів на удачу. Минулого літа, коли Росії грозила війна на Сході (з Японією), а недостача поживи в нутрі, цей божевільний плян інтриґантів міг мати деякі вигляди на успіх: тоді, мовляв, він міг мати допомогу невдоволених селян. Зате нині, каже „Ню Репоблик", цей плян виглядів не має, бо, мовляв, українські селяни вже важили добробутом і на такі авантури не підуть.

У цей спосіб „Ню Репоблик" справді котрийсь там раз розглядає серіозно цей плян, котрий, як признає сам журнал, зродився в авантурній голові Розенберґа та знайшов підпору тільки в політичних авантурників інших країв.

Та цей плян, хоч „Ню Репоблик" заповідає йому смерть, чомусь померти не може, чи не хоче. Ще тиждень не минув від появи цього зошита „Ню Репоблик", а в ґазетах в Ню Йорку вже знову почала покутувати ціла та змова за Україну. На академії про заграничну політику Америки, уладженій Товариством Американської Жінки, говорила пані Дін, дослідниця Товариства для Заграничних Справ, що між Францією й Росією назріває нове зближення, а саме через те, що Франція обурюється на гітлерівські пляни експанзії на схід, на Україну.

Чи так воно справді є, як каже дослідниця Американського Товариства Заграничної Політики, не знати. Коли так, то українська справа терпить певну шкоду з того повязання чистої ідеї незалежности України з авантурничими плянами.

Чесні й отверті українські самостійники не мають нічого спільного з тими інтриґами Розенберґа-Ротерміра, якщо такі інтриґи були. Шкода виринає тільки через те, що українська політика легковажила собі пусті чутки про ще пустішу інтриґу, як маловажну справу. Шкода може тепер показати українській політиці, що в політичному життю виринають часто далекосяглі наслідки з зовсім фальшивих чуток та безосновних інтриґ.

О. Сновида.

ЧИ МОЖЕ ВСТОЯТИСЯ КОМУНІЗМ В РОСІЇ?

Цікаве світло на це питання кинув у своїй промові знаний кат України, П. Постишев, на харківськім „злеті бриґадирів колгоспів" у березні ц. р.

Постишев поставив низку вимог, які ставляє совітський „уряд" до колгоспників на Україні, а рівночасно нарисував картину, як ті вимоги виконуються і чому вони виконуються кепсько, а не так, як хотілосяб „будівничим соціялізму". Ось пара його прикладів: „Візьміть ви сівбу. Дивишся було, іде трактор з причепом-сівалкою. І от нераз можна було бачити, що колгоспники, які обслугують причеп, сідають поруч тракториста на тракторі, закурюють і байки розповідають. Причеп кульгає за трактором. Насіньопроводів нема, вони в скрині разом з насінням, гнізда забилися, насіння падає нерівномірно. А спитаєш польового колгоспного бриґадира, чому мовчиш, чому не вимагаєш, всеж таса-ма відповідь: що я, битись піду чи що з причіпником?" А дальше: „Бувають і такі факти: зупиниться трактор, ну, тракторист і радий залізти в будку. Замісць пообідати за 20 хвилин, чи за пів години, тракторист обідає 2 до 3 години. Замісць помастити підчас роботи, він лежить коло трактора годину, а колгоспники, які обслугують причеп, тому й раді; вони теж лежать. А бриґадир думає: ну, слава богу, і я посиджу, послухаю, про що народ говорить... Ні, з такими бриґадирами далеко не заїдеш" — додає сумовито Постишев.

І дальше: „Треба вам, товариші бриґадири, звернути серіозну увагу на трудову дисципліну, на виконання колгоспниками правил внутрішнього розпорядку від перших таки днів сівби. Невже ви допустите й цього року такий „порядок", що бриґадир, як сторож, бігає по хатах: стук-стук, Іван Іванович, виходь, ради бога, на роботу, я тебе прошу; Василь Васильович, виходь, будь ласка, бриґада вже збирається, я тебе прошу. Не вже ви й цього року допустите до такої ганьби?"

При таких обставинах, хоч би й усі навіть колгоспники на роботу вийшли, мало хісна з тої роботи буде, „Ні, цього року ми не можемо й не повинні задовольнитися навіть 100-процентовим виходом на роботу.

„Можна вийти на роботу й нічого не робити, а трудодні записати. Це у нас торік часто-густо бувало... Нам цього року треба досягнути 100-процентового виходу на роботу — раз, 100-процентового виконання норм виробітку — два, 100-процентової якости робіт — три". Отже показується, що нічого з того; ніякої з тих вимог у Совітах не виконано. А то тому, що ніхто нічого не хоче робити, хоч „кождий бриґадир за своє поле вболівати повинен і повинен утримувати його у зразковім вигляді".

Так жалісно співає всесильний Постишев, бо почув, що разом зі своїми Чека і поліцією опинився перед твердим муром загальної байдужности. Звідки ця байдужність? На причину її, головну, першу причину, вказав тойсамий Постишев. Він каже: „Кождий бриґадир **за своє поле** вболівати повинен". Отож то власне що ані бриґадир, ані ніякий селянин не має в СССР **свого поля. Все поле в СССР належить отій банді Постишевих і Сталінів, які силоміць всю власність від селян відібрали і наказують їм, як фараони своїм рабам, працювати на нових царів, позволяючи їм за те вмирати з голоду...**

Ось через що йде пиняво робота в СССР, ось чому з наказів і приказів влади нічого не виходить, ось чому богата країна примирає з голоду, ось чому там нужда, бруд, біда і безвихідність.

В цім і є відповідь на питання: чи може встоятися комунізм у Росії? Не може, бо він забиває в людині основний нерв її праці, головний стимул: бо коли людина працює **не на своїм,** а на чужім; коли не розпоряджає продуктом своєї праці, а віддає його іншим, тоді не може бути ніякої праці, ні радости творчости, ні радости життя. Тоді богато країни вмирають з голоду...

Постишеви тепер, знищивши все — дисципліну, власність, охоту до праці — думають гарними словами привернути працездатність в СССР. Марні надії! Здібність до праці в країнах СССР наступить не скорше, аж завалиться той проклятий режім, який називається соціялізмом. Не скорше.

МИКОЛА ГОГОЛЬ.

(З приводу 125-ліття його уродин).

Дня 2. квітня ц. р. минуло 125 літ від дня уродин Миколи Гоголя.

Микола Гоголь! Траґічна постать історичної дійсности України. Нащадок козацького старшинського роду — основоположник нової російської літератури... Поруч Пушкіна (по матері нащадка румунського роду!) і Лєрмонтова (по матері зі шкотського роду!).

Микола Гоголь! Автор „Тараса Бульби", цієї за словами Сент-Бева, „Запорожської Іліяди" та предивних оповідань з сучасного і минулого життя України, які, не зважаючи на чужу мову, відіграють таку велику ролю у формуванні національної свідомости та почуття окремішности в черговних поколіннях України. А водночас письменник, якого в дальшому процесі українсько-московських взаємин московська політична думка висуває на патрона типу „общероса". Цієї „почести" удостоївся він за другий період своєї творчости, започаткованої „Портретом", „Невським проспектом", „Записками божевільного", а відтак „Шинелею", тобто творами, що складаються на окремі епізоди „петерсбурської епопеї", яких продовженням буде потім незрівнаний „Ревізор" та капітальні „Мертві душі". В цих творах великий мистець на жорна своєї сатири взяв московський світ і кинув у вічі сучасникам у всій його огиді.

Вже в останньому оповіданні з першого періоду своєї творчости („Як посварився Іван Іванович з Іваном Никифоровичем"), автор безжурних „Вечорів на хуторі біля Диканьки" стверджує: „Скучно на цьому світі, панове". І чим більше віддалюється двацятькількалітній автор, якого творами зачитується ціла Росія, від юнацьких вражінь, привезених у холодний, суворий Петорбург зі соняшної України, завмірає в його творчости погідний сміх, щораз більше сміється Гоголь „крізь сльози". В 27-му році життя пише він свого „Ревізора", безпощадну сатиру на московський урядницький світ, яка викликує загальний реґіт і... голоси обурення.

В 1836 р. зачинає Гоголь свою блуканину по західній Европі. Підчас цієї блуканини не покидають його примари цього нового, петербурсько-московського світу, що щораз більше затирає ясні картини юних днів, коли жив стихією українського життя з його могутніми відгомонами Козацької України, стихією, в якій з головою поринав його батько. До речі: його батько — ентузіяст української традиції, першорядний оповідач „малоросійських анекдотів", аматор поезії, а зокрема театру, людина — мягка, уступчива, що — як згадує один із біоґрафів поета — тільки раз виявив тверду волю: заборонив прати білля на річці, щоби не полошити соловіїв у саді.

Миколі було 16 літ, коли помер його батько. І він виховувався під впливом матері, яка до безтями любить свого найстаршого сина, дитину самовпевнену, химерну, еґо-центричну.

„Я нічого сильно не відчував — пише М. Гоголь в одному листі до матері — дивився на все, як на речі, створені на те, щоби мені догодити. Ніколи я зокрема не любив, за виїмком Вас і то тільки тому, що сама природа вітхнула мені це почування".

19-літнім юнаком покидає він рідне середовище, щоби з головою поринути в нове, орґанічно йому чуже. І хоча в Петербурзі до найближчого оточення Гоголя належать такі одиниці, як Пушкін, хоча в Москві заприязнюється з такими індивідуальностями, як М. Поґодін, Сергій Аксаков, Щепкін, Гоголь не всилі злитися без решти з цим новим світом.

В його душі зачинається страшна внутрішня боротьба між національною стихією, скріпленою студіями над історією України та народньою творчістю, і цим новим, орґанічно чужим йому світом. Одначе він не всилі з ним розвязатися. Цей світ мучить його підчас мандрівок на Заході. Він батожить його вогнем своєї сатири в „Мертвих душах". І врешті падає жертвою хорого містицизму, зродженого в цьому світі, кінчає полубожевіллям у 43-тім році життя.

Автор знаменитої моноґрафії про Гоголя — Д. Овсяніко-Куліковський у своїй „Історії російської інтеліґенції" м. ін. стверджує, що Гоголь не захоплювався тими високими ідеями, якими жили ідеольоґи російської інтеліґенції 40-вих років минулого віку, як Бєлінский, Герцен, К. Аксаков, Грановський, Кирієвський та інші.

„У Гоголя — пише Овсяніко-Куліковський — не було високого, гуманного ідеалізму*) „людей 40-вих років", який корінився в самій духовій структурі цих вибраних одиниць і вихованого працею думки, свідомим присвоєнням скарбів вселюдського знання. Гоголь не був „ідеалістом" ні по вдачі, ні по освіті. Світ ідей та ідеалів був йому чужий. Він не цікавився ні наукою, ні фільософією, ні всесвітньою літературою. В ці вищі райони думки він заглядав тільки доривочно. Корифеї думки, яких творами захоплювалася низка поколінь, були відомі йому тільки по наслуху. Він жив, думав і творив так, немов би не було ні Лесінґа, ні Ґете, ні Геґля, ні всієї европейської науки і фільософії. Його освіта і круг ідей обмежувалися до деяких знань і невеликої начитаности в деяких частинах історії (середні віки, історія України), в творах з области мистецтва (малярство, скульптура, архітектура), в творах з історії християнства і церкви. Тільки нову російську літературу він знав доволі докладно і стежив за її розвитком. З великих поетів він знав і постійно читав тільки деяких: Пушкіна, Данте, Гомера...

Цілими роками занятий своєю творчістю, то своїм так званим „душевним ділом", то своїми недугами, він не стежив за біжучою літературою і рухом думки в Европі, де довго проживав".

А всеж, хоча в творчости Гоголя годі дошукатися безпосередньої критики сучасної йому дійсности, хоча зі здивуванням не знайдемо в автора „Мертвих душ" навіть протесту проти кріпацтва, хоча немає в його творчости відгомону ідей, якими захоплювалися і за які терпіли провідні індивідуальности російської інтеліґенції (Бєлінскій, Герцен), що більше! — хоча ці ідеї зовсім чужі його духовости — ніхто більше, як саме він, не причинився до розбурхання критицизму у відношенні до тодішнього устрою, що опісля ляже в основу безпощадної боротьби з царатом у другій половині 19. в. Цьому устроєви завдав Гоголь смертельний удар.

В цьому році минає 100 літ від оснування київського університету. Вістку про його оснування приняв 25-літній Гоголь зі захопленням. Лаштується до обняття катедри історії на ньому, снує мрію про життя і творчу працю в серці України. На жаль, його мрія не здійснилася. Він дістав катедру, одначе не в київському університеті, тільки в петерсбурському. І таким чином не вирвався з убивчої для його української душі, чужої йому московської атмосфери. Багато підстав є думати, що з переходом Гоголя на посаду до Киева не було би його життєвої траґедії, що зовсім іншими шляхами пішла би була творчість нащадка козацької старшини.

М. Лімницький.

*) Слово „ідеалізм" Овсяніко-Куліковський уживає тут у ширскому і чисто психольогічному значінні. Розуміє під цим словом таке наставлення душі, при якому загальнолюдські інтереси відіграють у свідомості люди провідну, вирішальну ролю.

ВІДПОКУТУВАВ

(Оповідання з козацьких часів).

(17)

Дикий стрілець, як його Запривода звав, думаючи про нього, не сходив сотникови з гадки. Не сумнівався, що не лиш бачив його, а й балакав з ним. Одночасно знав, що такого косматого, з волоссям аж на плечі, з кудлатою бородою, що закривала ціле лице, в своїм життю не бачив. Коли бій вже скінчився, Запривода побіг на місце, де дикий стрілець, ідучи брати гармату, поцілений кулею впав.

Сотник не сумнівався, що ще лежить там де впав, бо трупів ще не збирали. Та його не було там. Сотник пішов сюди то туди, пильно роззираючися, і не знайшов. Надійшов Бернат і спитав:

— Чи не шукаєте ви того дикуна, що стоячи проти граду куль, преспокійно стріляв і змітав пушкарів одного по однім?

Сотник прискочив до Берната, питаючи:

— Де він? Я мушу з ним балакати.

— Я не знаю, що з ним сталося і куди пішов.

— Ніхто з вас не знає, хто то був? — спитав Запривода Запорожців, котрі стали громадитися навкруги обох.

Один з тих, що з початку бою висунувсь був з Грибовичем в степ проти драґунів, сказав:

— Ще заки ми дістали приказ вилізти на беріг, я підліз дороги і, скритий за кущем, дивився в степ. Я побачив, що від півдня надїздить хтось, неначе медвідь кудлатий. Підїхав до західнього краю кітлини, де Ляхів ще не було, зліз з коня, привязав його до куща і з рушницею пустився, неначе ідучи в гостину до драґунів, просто в їх сторону. За хвилину, ще заки ми привитали драґунів нашою сальвою, його рушниця вже стягла одного з кульбаки. Пізніше я його вже не бачив. Явчук видів його тоді, коли він відходив відси.

— Покличте мені Явчука! — приказав Запривода.

Явчук прийшов і став розказувати:

— Я видів, як той медвідь на двох ногах і з людськими руками змітав пушкарів. Я погадав собі, що щоби так сіяти смерть, треба не лиш бути добрим стрільцем. До того ще треба мати добру рушницю... таку добру, як тота в лабах того медведя. Коли він впав, я зараз погадав собі, що добре би взяти собі тоту рушницю на памятку.

— Лиш на памятку? — спитав один Запорожець. — Лиш на те, щоби про нього не забути?

Всі розсміялися. Явчук розказував далі:

— Щоби мене хто не випередив, біжу по скінченім бою на місце, де той медвідь впав. Дивлюся, лежить так як впав був, горілиць. Моє серце забилося з радости, бо рушниці ніхто не взяв. Ще була там. Держав її в руках. Коли я глянув на його страшне лице, мною стрясло. Я схилився і вхопив рушницю, а її держать зціпенілі руки. Я сіпнув і троха не впав на нього, так вдарив мене по ногах...

— Небіжчик вдарив тебе? — спитав один товариш Явчука.

— Ая, небіжчик! Той небіжчик розплющив очи і хвилю як пяний дивився на мене. Я задеревів. Стою як бовдур і дивлюся на нього. Дивлюся, а він своїми костистими пальцями порпає на груди. Порозщіплював кафтан і розгорнув сорочку. На груди була рана, з рани виставала куля. Він сам власними руками виймив ту кулю і відкинув її.

— Характерник! — перешіптувалися Запорожці, слухаючи оповідання.

— Та хіба, що характерник, — додав Явчук, — бо мушкетна куля, хоч вдарила в груди з віддалення найбільше трицяти кроків, не влізла в груди, а задержалася на кости, на містку. Медвідь взяв рушницю в обі руки, сперся на неї і встав. Окинув оком степ і, не промовивши слова, без „бувай здоров!" пішов до свого коня, викарабкався на нього і відїхав туди на захід.

Запривода дав приказ виловити коні, полишені драґунами і розкинену зброю з муніцією.

— Лиш одного пороху не беріть, бо попечетеся так, як ми попеклися, — сказав один полонений драґун. Хіба, що додасьте салітри і сірки.

— То може лихий порох? — спитав Запривода.

— Як для кого. Для вас був добрий, бо з мушкета викидає кулю не далі, як на пятьдесять кроків. Наш порох дав вам побіду.

Запривода приказав зробити з порохом пробу. Справді не ніс далеко. Пятьдесять кроків від стрільця куля падала на землю.

— Се пояснює загадку, чому між нами нема вбитих; чому деякі між нами чули сильні удари і подіставали синці, хоч нікого коло себе не бачили. То були удари тих безсильних куль. Се також пояснює, чому дикий стрілець, хоч поцілений кулею в груди, лише впав на хвилю заморочений. Мушкетова куля не мала стільки сили, щоби пробити місток...

Від ріки почули сурму. Коло броду по тім боці стояв на коні жовнір без зброї з білою хоруговкою. Коло нього священик, також на коні. Запорожці відповіли сурмою, що приймуть їх, бо вгадували, що Ляхи прийшли по своїх погибших, щоби їх гідно поховати. Запорожці самі визбирали небіжчиків і позаносили їх до броду. Відтам забрали їх польські жовніри на вози і перевезли їх на той бік. Побитих Ляхи таки зараз поховали тут над рікою в одній великій могилі.

Смерком надійшла передня сторожа більшого запорозького війська під проводом полковника Бугогардівської паланки, Мартина Бахмача. Опівночі вже військо було на місці. Дуже велике воно не було, бо наборзі добре забброєних і на добрім кони годі було зібрати більше, як сімсот.

Щоби ворога не пропустити через Криве, або через Бог на Запороже, тої сили досить було. Та замало було їх, щоби ворога вигнати з сих сторін. Полковник вислухав про те, що дотепер було, і сказав:

— Дальші пляни будемо вигадувати, аж коли дістану докладніші вісти про табор Ляхів і про їх наміри.

В ночи був спокій, тільки що зпоза ріки доходили якісь голоси, якісь стукоти. Рано Запорожці побачили по тім боці приступи до обох бродів укріплені валами і з гарматами на них. Між обома тими приступами, які дві тисячі жовнірів сипали дальші вали.

(Далі буде).

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Дня 29 квітня відбудеться в нашій громаді Свято У. Н. Союза, присвячене його сорок-літній діяльности. Це свято орґанізації, яку ми побудували своїми власними силами. Це є наша спільна радість зприводу великого національного успіху, нашої дійсної національної гордости.

Стара ґенерація збудувала гарну памятку, яку отсе береться передати своїм дітям. Щоби та 40-літня праця ще довго процвітала й видавала чимраз кращі овочі, треба до неї додати нової сили. Це всі ми добре розуміємо. І всі знаємо, що треба до неї вписати наших дітей. Це відноситься до всіх Союзових членів, а тимсамим і до нас, Союзовців з Ню Гейвен. Не буде наш ювилей удатний, коли не придбаємо для нашої орґанізації нових членів. Вже на Святі мусимо виказати, що ми придбали, кого вписали. Тому маймо те все на увазі. Пошануймо мозольну працю наших піонірів і свою власну. І зрозуміймо, що нова іміґрація вже не прибуває. Значить, треба докинче скріпити наш У. Н. Союз тими силами, які ми підховали туу в Америці.

Ювилейний Комітет.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Віче Українців з Лемківщини

Дня 18 березня ц. р. відбулося тут віче, яке скликав Комітет Допомоги Лемківщині в цілі запротестування проти кацапсько-польського букваря і проти польської шкільної реформи. На віче явилося невелике число наших Лемків. Прийшли зате багато членів 11. відділу О.Д.В.У.

Віче відкрив голова Комітету Допомоги Лемківщині, Олекса Роман, пояснюючи ціль віча. Він підкреслив, що в Лемка є та сама українська душа, що й у нього пливе та сама українська кров. Його серце відчуває біль, коли українському народови діється кривда. І в Лемка сумує душа, коли ворог завзявся знищити український нарід, коли з одної сторони хочуть виморити голодом, а з другої сторони ворог взявся до душі української дитини і хоче переробити Українців у вірних синів Польщі. Якраз таке діло зачате на Лемківщині. На це українська еміґрація повинна звернути пильну увагу. Нам не вільно приставати по хитруській на цей підступ ворога, а показати ділом свою чуйність та активно приступити до помочи Лемківщині. Нам треба помогти Лемківщині на полю просвіти, господарки, далі треба помогти нарівні з іншими братами Українцями. Нехай щезне зпоміж нас ворожнеча, най запанує в нас єдність. Під один синьо-жовтий прапор! Най панує над нами братня щира любов! Слава Україні!

Публика привитала бесіду оплесками, а голова покликав на предсідника до переправадження віча нашого старенького громадянина Василя Карбовника, котрий на щастя прибув з Ню Бритен, Конн. Предсідник привитав присутних щирими словами, а це набрало поважного характеру, бо старенька віком особа переводила віче.

Предсідник покликав бесідника Омеляна Ревюка. Бесідник признає, що він не походить з Лемківщини, однак він радо говорить на віччу про Лемківщину, бо Лемківщина це частина соборної України. Справа Лемківщини дуже важна й заслугує на увагу всього українського громадянства. Лемківщина не пропала для України, бо коли Лемко без допомоги решти України, відірваний від українського пня, потрафив до цього часу встоятися при своїй мові, яка є наша мова, хоч трохи відмінна, то можемо надіятися, що він і далі встоїться, хочби з ним вороги Бог знає що робили. Лемко передержався при своїй рідній народности й тепер нам треба помогти Лемківщині в імя соборности України видвигнутися з безпросвітя, помогти братам Лемкам стати нарівні у культурним життю.

Другий бесідник, п. Сербинський, закликував присутних зложити жертву на таку важну ціль, як просвіта на Лемківщині.

Третій бесідник, п. Йосиф Шкатула, підкреслив, що питання Лемківщини не буде видвигнене так довго, доки брати Українці з Лемківщини не візьмуться до щирої праці на еміґрації, не поведуть широкої пропаганди коло зорганізування всіх Українців з Лемківщини. Нам треба помогти розвинути просвіту на рідній землі, а це можемо зробити тільки ми, Українці з Лемківщини, бо це лежить в інтересі нас самих, Лемків. Коли ми будемо зорганізовані, тоді з певністю український загал піде нам на зустріч з помічю.

Заряджено збірку. Жертвували: М. Костів 1 дол.; М. Сербинський 1 дол., Юрій Сидор 1 дол., П. Чичило 1 дол., Н. 1 дол., Григорій Цап 1 дол., П. Дула 1 дол., М. Журят 2 дол., П. Дирко 2 дол., Стефан Мельник 1 дол.; П. М. Баран 2 дол. Дрібними жертвами $16.50. Разом зібрано $30.50.

Закриваючи віче, предсідник підчеркнув, що хоча віче не дописало з матеріяльного боку, то Комітет Допомоги Лемківщині не падає на дусі, бо віче принесло багато моральної користи, зацікавило наше громадянство справою Лемківщини. Комітет буде далі працювати, поки справою допомоги Лемківщині не зацікавляться активно і Лемки, і не-Лемки, всі Українці з усіх земель України. Подякувавши учасникам, жертводавцям і бесідникам, предсідник закрив віче.

Теодор Копка, секретар.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Ювилей товариства і Шевченківське свято.

Дня 25-го березня відбувся 30-літній ювилей тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73 У. Н. Союза, яке то свято відкрив вступним словом гром. Болюх. Опісля повстанням з місць пошановано память померших членів.

Мирослав Болюх віддеклямував поти у честь князя Данила деклямацію, написану т. В. Федоровичем, а по ній секретар відділу відчитав звіт про 30-літню діяльність товариства.

Товариство заложено 17-го травня 1903 року, а рік пізніше заложено при відділі бр. кн. Данила. З початку ішло все дуже пиняво. В 1908 році, відділ мав 21 членів. Перенесено місячні мітинги до другої части міста й це трохи помогло. В 1910 році вже було в товаристві 32 члени і вже тоді почало розвиватися народне життя, скликувано віча, збирано жертви.

1914 р. зорганізовано другий відділ У. Н. Союза, котрий в 1922 р. злучився з від. 73 і приняв назву тов. ім. Т. Шевченка, від. 73 У. Н. Союза. За стараним цього відділу відбулося 20 народних віч, три стейтових та дві стейтові протестаційні манифестації, в яких взяли участь Українці зі стейтів Месечусетс і Конетікот. На народні цілі жертвувало товариство зі своєї каси $366.25. А між членами і громадянами зібрано на тіж цілі $350.90. Разом висилано на народні цілі $717.15. З кінцем 1933 року числив відділ 52 членів старших і 16 у молодечім департаменті.

За час свого існування товариство виплатило своїм членам запомог на загальну суму $2,715.50. З кінцем 1933 р. було в касі готівки $1,413.92.

Деклямацію в честь товариства, уложену т. В. Федоровичем, віддеклямувала Галя Кондрат. Реферат відношення товариства до народних справ виголосив гром. Андрій Сидор.

В другій части відбулося Шевченківське свято. Відспівано „Заповіт", а реферат про життя і твори Шевченка виголосив гром. Н. Пшоновський. Вірш Американця Артура Джеймса про Шевченка віддеклямувала Галя Кондрат. Деклямували ще вірші Шевченка Анна Ружило, Мирослав Лободяк, Катерина Шило (віддала гарно „Катерину"), Марія Дячун, Ольга Чорна. Вязанку українських пісень відограли Ольга Шелест і Анна Москалик. Свято закінчено національним гимном. Підчас спільної вечері гром. Болюх зібрав $18.73, з чого половина пішла на політичних вязнів.

Д. Лободяк, секретар.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принаймеше один тиждень перед зборами.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, в годині 6-тій ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фаїт вул. Проситься кождого члена прибути на цей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Проситься довгуючих членів вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Готра, фін. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що дуже важні збори відбудуться в неділю, 15 квітня. Кождий член мусить явитися, бо є надзвичайні справи до полагодження. Члени повинні бути обзнакомлені з біжучими справами. Як всі члени являться точно на 2 год. пополудни, то мітинг буде тревати лиш одну годину, щоби нікого не мучити. Ті члени, що легковажать собі всякі збори чи упімнення, нехай будуть приготвані на строге виконання всіх ухвал. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Микола Ю. Сеник, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 196, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, в домі під ч. 2114 Тустин вул., точно в годині 3-тій пополудни. На цей мітинг повинен явитися кождий член і членкия, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки. — Уряд.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів явитися на час, бо є дуже важні справи до полагодження. — Гр. Задорожний, пр.; Ст. Прийма, кас.; Я. Урбан, секр.

ГЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що квартальний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній при Ґров вул. На порядку деннім буде справоздання за чверть року та інші справи. Проситься членів прибути на означений час. Не явившийся член буде караний після ухвали братської. — Л. Сидорак, предс.; Ів. Сидорак, кас.; Семен Кунікевич, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній при 4-тій вулиці. Проситься всіх членів прибути на час, вирівнати свої залеглости. Хто ще не змінив своєї грамоти, то проситься принести старі грамоти на мітинг. — Микола Лубоцький, предс.; Іван Терлецький, кас.; Михайло Колодруб, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Відділ 192 буде мати мітинг в неділю, 15 квітня. Проситься всіх членів явитися на той мітинг, бо є багато справ до полагодження. Буде також справа ювилею У. Н. Союза. — Михайло Коцікевич, секр.

ГЕЙСТІНГС АН ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, в годині 12.30 вполудне, в товариськім домі, 410 Варбуртон Евеня. Проситься всіх членів прибути на цей мітинг і вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься вимінювати свої старі грамоти, щоб пізніше не було нарікань. Нагадується всіх членів вписувати свої діти в ряди У. Н. Союза. — Ст. Коник, предс.; Андрій Воробель, кас.; Андрій Вовк, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється всіх місцевих і позамісцевих членів і членкинь від. 332, Бр. св. Арх. Михаїла, що звичайний мітинг відбудеться в неділю, 15 квітня, в годині 2.30 пополудни. Проситься всіх членів і членкинь прийти на згаданий мітинг, бо є важні справи до полагодження. — Марія Туранська, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14 квітня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. Обовязком є кождого члена явитись на означений час, бо є важні справи до вирішення. Повинністю є кождого члена заохочувати своїх кревних і знакомих вступати в ряди Тов. Дністер і У. Н. Союза. Пригадується членам вирівнати свої залеглости, щоби опісля не було яких непорозумінь. Не явившийся на цих зборах член підлягає карі після статута. — Ілія Гузар, гол.; Яків Вайнер, секр.

НАУКА І ЗАХОРОНА

Одною з найважніших роль, яку відограє наука в новітній цивілізації, є захорона. Її охороняюча рука сягає всюди. Навіть такий продукт, як, наприклад, молоко нині залежить від наукових відкрить щодо своєї чистоти. Пастеризація належить до найбільшого розвою науки і її приноровлення до молока є добродійством для мілионів людей по цілім світі.

Наука є не тільки захороною людей, але в багатьох випадках становить їх вигоду. Виріб циґареток є цікавим прикладом, як наука причиняється до захорони і вигоди курця. Виробники циґареток Локі Страйк приноровили науку до виробу делікатніших і ліпших циґареток. Вони придумали процес праження для захорони вашого горла і кращого смаку. Праження усуває певні нечистости, які має в собі кождий тютюновий листок, і дає Локіс той запах, за яким так попитують вибаглив курці.

До виробу Локіс уживається найліпших тютюнів. Знавці вибирають до того спеціяльні тютюни. Купується лише найдобірніші турецькі й домашні тютюни і з них робиться ще один вибір. На ділі 86 процентів тютюнової ростини зовсім відкидається бо ані підліші, грубі й піскуваті спідні листки, ані нерозвиті як слід шорсткі верхні листки не входять до виробу Локіс. Уживається лише середніх листочків, які є найлагідніші.

Крім того „It's toasted" (він є пражений). Праження є одиноким процесом, створеним для циґареток Лок Страйк. Це дарунок науки для Локіс. Не диво, що „Локіс є завжди лагідні для вашого горла". (Огол.)

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(22)

ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Головний предсідник відкрив збори в 9 год. рано. Заки приступлено до дальшої програми нарад, предсідник М. Мурашко звернувся до присутніх з такими словами:

Шановні головні урядники!

Як вам уже відомо, головний екзекутивний комітет порішив видати ювилейні відзнаки з нагоди сорокліття У. Н. Союза. Ті відзнаки вже готові і їх буде висилатись відповідно до замовлень, які приходитимуть від ювилейних комітетів, чи поодиноких відділів.

Та звичайно так буває, що з нагоди ювилею якоїнебудь орґанізації, чи буде це запомогова, політична, церковна, чи яка інша організація, видається окремі відзнаки для головних урядників дотичної організації. Робиться це не для якоїсь особи виріжнення самої особи, але в перший мірі для виріжнення того уряду, який дотична особа в тій організації занимає. І ми поступаємо в такий самий спосіб, коли, наприклад, з кожну конвенцію У. Н. Союза замовляємо одні відзнаки для всіх делегатів, а інші для головних урядників. І тепер головний екзекутивний комітет поступив таксамо за замовив спеціяльні відзнаки для всіх членів головного уряду. Як ті відзнаки вам подобаються, то це ви самі скажете, коли їх дістанете. Тому, що я вже їх бачив, то від себе можу сказати, що я особисто буду почуватися гордим носити таку відзнаку та цінити її як найдорожчу памятку, яку тільки можна було дістати від нашої організації. Я певний, що і ви приймете її з такими самими почуваннями та будете старатися завжди, а зокрема на протязі того часу, на який ви були вибрані головними урядниками, окрасити ту памятку своєю щирою працею для тої організації, яка вам її дарує.

А тепер я покликатиму кожного урядника зокрема та вручу йому ту відзнаку. (Тут предсідник вручає кожному урядникови його відзнаку).

По розданню відзнак наступив

звіт відповідального редактора „Свободи", д-ра Л. Мишуги.

Редакційний звіт може бути обмежений тільки до загальних завваг, бо щоб обговорити справи, звязані з щоденною ґазетою, органом передової організації в Америці, й органом, який був упродовж цілого свого 42-літнього існування речником української іміґрації й виявом змагань українського народу взагалі, на те треба довгого часу і довгих дебат. Тому обмежуся тільки до конечностей звітника.

Наш орган у розумінню редакції не сповняє свого завдання, яке на нім спочиває силою його фактичного становища. На наш орган вмісли наші батьки, себто основники У. Н. Союза, потім конвенції й головні уряди, а далі й саме громадянство наложити обовязки, але не зважили, чи можливо тим силам, які працюють у тім органі, ті обовязки виконати.

Так склалися обставини, що „Свобода" заважувала й заважує до нині на цілім нашім нарднім життю в Америці. Нашу організацію, У. Н. Союз, і нашу ґазету, „Свободу", вважають не тільки Союзовці, але й ціла іміґрація і рідний край провідниками американської України. Це значить, що тими провідниками не є якесь мертве діло, якийсь мертвий уряд, чи мертва редакція, а люди, одиниці, з повним, загалом відомим імям, які в тій організації і в тій редакції працюють.

Ті одиниці відповідають не тільки за роботу в У. Н. Союзі, за порядок у своїй організації й за її розвій чи упадок, але й за порядок у цілім американсько-українськім народнім життю. Чи це комусь подобається, чи ні, це є фактом. Що тільки станеться в Америці, як воно обходить Українців, від політичної акції до опери і танків включно, відбивається на „Свободі". Вона за все відповідає, а зглядно відповідають редактори. А щоби справу ще скомплікувати, то до цеї відповідальности втягають ще й У. Н. Союз, себто головно головну екзекутиву, бо вона, мовляв, є, чи повинна бути, „босом" над редакцією.

Отсе я пригадую не тому, що були між редакторами і громадянством, чи редакцією й екзекутивою У. Н. Союза на тім тлі якісь непорозуміння, чи тертя. Ні, їх цілком не було, принаймні останніми часами. Але це сталося тому, що саме редактори „Свободи", щоби вивязатися з тої своєї відповідальности, були змушені, як давніше, так і тепер, займатися поза редакційною працею цілою масою ріжних справ, яких є чимраз більше і яких неможливо далі виконувати. І сьогодня стоїмо перед такою дилемою: або У. Н. Союзови і „Свободі" усунутися від проводу і відповідальности за українське життя в Америці й обмежитися до справ Союза і чистого редагування ґазети, або збільшити редакційні сили й уможливити редакції вивязуватися чесно й розумно з обовязку провідного органу У. Н. Союза й іміґрації. Видавати щоденну ґазету, провідну і відповідальну в такій мірі, як це є зі „Свободою", двом редакторам неможливо. І неможливо обійтися надалі з одною повною редакторською силою, призначеною для видавання тижневика англійською мовою. Неможливо редакторови з шумним титулом „начального редактора" сліпати кождого дня над новинками і дописами, відповідати кождого дня за цілу купу листів з краю і з Америки та писати редакційні статті. Неможливо й другому редакторови теж сліпати за новинками і шукати кождого дня теми на редакційну чи яку іншу статтю, чи вишукувати матеріяли до рубрики „На біжучі теми". Робити це літами, чи десятками літ, значить зїсти на редакторського вола в ярмі, а не залишитися редактором як людиною зі свіжими думками, з полетом і новістю. Особливо, коли попри те все треба редакторам їздити на ріжні місцеві Союзові свята, віча чи збори, аґітувати за реформу чи тепер за ювилей, підготовлювати політичну акцію в Америці — чи вона буде пацифікаційна, чи протиголодова, вяготовлювати меморіяли, реферати і виступати з рефератами і з промовами раз-у-раз на вічах, чи національних святах. А крім того орґанізувати зїзди, конґреси, займатися видаванням книжок і т. д.

(Далі буде).

UKRAINIAN WEEKLY
(Concluded)

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

YOUTH PROGRESS IN ARNOLD, PA.

Being inspired by the young Ukrainian organizations of America who have submitted interesting articles to the "Ukrainian Weekly", the Ukrainian Athletic Club of Arnold, Pa., wishes to follow their splendid example.

We wish to announce that the club officers for the ensuing year will be practically the same as last year. As a result of the annual elections, Anthony Pituch was elected president; Stanley Aftanas, vice-pres.; Ann Kalinowski, fin. sec.; Fannie Kuplecheck, rec. sec.; and Michael Prokopik, treas.

We have a very fine basket ball team and our willing to play any of our neighboring "Ukes". And as the mushball season will soon be here, we would appreciate games with other teams. Our club is not only interested in playing the games for fun's sake, but to promote ukrainianism and sportsmanship. Through this medium we have made intimate friends with many Ukes belonging to: Ambridge, Monesson, Ford City, Mckees Rocks, McKeesport, Jeannete, Aliquippa, and North Side, Pittsburgh. We appreciate their friendly ralationships and hope they will continue.

In concluding, we wish to offer our hearty greetings to all Ukrainian Clubs and wish you all plenty of success. Please favor us with some details of your club functions as we would desire to correspond with any Ukrainian club.

NATALIE LABOR,
Ukrainian Athletic Club
1400 Fourth Ave.,
Arnold, Pa.

YOUTH ACTIVITIES IN HAMTRAMCK, MICH.

On September 9, 1933, a group of young Ukrainians met at the Ukrainian Home in Hamtramck, Mich. to form a junior organization of O.D.W.U. Branch No. 4, known as the "Young Ukrainian Nationalists".

At a later meeting officers for the next year were elected, as follows: Pres.—Walter Danylizyn, Vice Pres. Victor Kitzul, Sec.—Anne Zablocky, Fin. Sec.—Nellie Patra, Treas.—Paul Woytyshyn, and Board of Directors—John Andrushko, John Hazen, Emil Zablocky.

The boys organized a basketball team and obtained suits through the backing of the city businessmen. The boys practiced so diligently under the competent tutorship of Coach Steven G. Danylizyn that they were able to announce with pride to Mr. Theodore Swystun upon his arrival here, "Mr. Swystun, we have won our first game for Y. U. N."

Our next activity was to take part in Christmas carolling. After the returns were in, they showed that the Y. U. N. carolled one hundred and five dollars ($105.00). The money was distributed for different Ukrainian causes.

With the beginning of February our thoughts were set upon producing a play to be given the next month. A comedy was selected to be presented March 25, 1934, at the Ukrainian Home in Hamtramck, Michigan. The play was presented before an audience much larger than we expected it to be. The crowd appeared to like the comedy very much and no one was more happier because of it than the actors who participated in it.

JOHN FEDISHIN.

YONKER'S SOCIAL

A weekly social was held at St. Michael's Church Hall, Monday evening, March 26th, by the Ukrainian Athletic Ass'n Chornomorska Sitch.

Mr. Michael Makar, Vice Commander introduced to the members, Mr. Stephen Jarema, attorney, founder of the club and Mr. Constantin Arnold, both of New York City, who stressed the importance of young Ukrainians joining clubs that will benefit the Ukrainian people.

Plans for the spring are being made now. In order to have their own club rooms, the club is now holding a "raffle", and in the near future plans to give a dance.

We are contemplating on putting baseball, swimming and tennis teams so that they will be able to compete with other Ukrainian teams.

So, until further notice, we are meeting every Monday evening at 8 P. M. at the Ukrainian School at 29 Chesnut St., and urge the Ukrainian Youth of Yonkers to join us.

Sincerely,
MARY L. SHUMANSKY, Sec.

MILLVILLE DRAMATIC CLUB

The regular meeting of the Ukrainian Dramatic Club was held Wednesday evening, March 21, in the hall of the Saint Peter and Paul's Ukrainian Church, Millville, N. J. Plans were discussed for a dance to be given Sunday, April 15, 1934.

The regular meetings of the club are held on the third Wednesday of each month.

All the Ukrainian youth of Millville and vicinity are invited to join our club. Let's see if we can't see some new members at our next meeting.

JOHN KOWALSKY,
Millville, N. J.

THE SPORT WHIRL

GROWTH OF ST. LOUIS CLUB

The St. Mary's Athletic Club (which was formed last year and is composed of sixty members) has progressed wonderfully. The members are constantly striving to bring in new members to this organization.

The baseball team, which has played independent baseball last season, intends to play in the Municipal Empire League this season. In a short time the club expects to have a variety of sports, besides baseball.

NICK WLADYKA.

CHICAGO VS. HAMTRAMCK

The big and fast Holy Trinity basketball team from Chicago defeated the small but scrappy Young Ukrainian Nationalist team from Hamtramck, Mich. at the Hamtramck High Gymnasium. The tems battled on even terms, the score being tied at one time in the third quarter at 15 all. The visitors got their eyes on the basket and had command of the situation from then on, led by Joe Woji with 13 points and Steve Kocowski with 9 points. The Hamtramck teams was led by Paul Woytyshin and Emil Zablocky with 5 and 6 points respectively.

The score 38—21 doesn't actually show the earnestness and fury with which the game was played. Each player gave all he had and then some.

The Y. U. N. team is glad that Chicago came down, little disappointed about the defeat, and waiting for another chances to even the score. Success to you—our friends—you're shown yourselves as true Ukrainian sportsmen.

ПРИСУД ЗА ПІДПАЛ.

В Золочеві відбулася розправа проти братів Куків, Василя, студента університету в Люблині, й Івана, гімназійного ученика, обвинувачених у підпалі стирти на фільварку Вдзіцького. Суд присудив Василя Кука на 14 місяців і його брата на 1 рік вязниці, але прокуратор зголосив апеляцію.

КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Учителька (в клясі підчас науки граматики): Який час є: „Я є гарна"?
Учні: Минулий.

ПОСЛІДНА ПРИГАДКА! — ГРОМАДИ — ЦЕРКОВНІ УРЯДИ — ТОВАРИСТВА — БРАТСТВА — СЕСТРИЦТВА — КЛЮБИ.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(84.)

Поволі й обережно Тарзан спустив своє тіло по драбині з залізних штаб, котру він зробив. Опускаючися вниз, він мацав ногами на всі боки за отвором, але він був уже майже на кінці свого ланцюха, заки його знайшов. Скорим помахом ніг він опинився в отворі. Потім Тарзан свиснув раз, дуже легко.

Почувши сигнал, Комодофльоренсаль теж почав спускатися по драбині вниз та дійшов до Тарзана. Взявши в руки свою невибагливу зброю, оба вони пішли крадьком кімнатою, поки не знайшли другого отвору. Накінець Тарзан шепнув: „Я знову знайшов прохід і двері".

Тарзан легко попробував замок на дверях. Двері подались! Просто перед ним на земли, лицем до долівки, лежав розтягнений чоловік! Під його головою розливалася калюжа червоної крови. На долівці лежали тіла ще трох людей.

Тарзан отворив нагло двері й скорим рухом скочив у середину кімнати, піднявши вгору свою палку, готов до удару. Але серед величної обстанови кімнати панувала гробова тиша. Оглянувшися скоро довкола, Тарзан побачив ще шість тіл, котрих він не міг бачити через напів відчинені двері.